

Briselē, 2026. gada 3. martā
(OR. en)

15614/1/25
REV 1 ADD 1

Starpiestāžu lieta:
2023/0266 (COD)

TRANS 558
CLIMA 544
CODEC 1853
PARLNAT

PADOMES PASKAIDROJUMA RAKSTS

Temats: Padomes nostāja pirmajā lasījumā ar mērķi pieņemt EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULU par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti

- Padomes paskaidrojuma raksts
- Padome pieņēmusi 2026. gada 26. februārī

I. IEVADS

1. Komisija 2023. gada 14. jūlijā iesniedza minēto priekšlikumu (turpmāk tekstā “*CountEmissionsEU*”) Eiropas Parlamentam un Padomei kā daļu no kravu pārvadājumu zaļināšanas tiesību aktu kopuma.
2. Padome 2023. gada 4. decembrī vienprātīgi pieņēma vispārējo pieeju.
3. Eiropas Parlaments 2024. gada 10. aprīlī pieņēma savu nostāju pirmajā lasījumā ar 349 balsīm par, 243 – pret un 12 – atturoties. Par šo dosjē kopīgi atbild TRAN komiteja (ziņotājs *Norbert Lins* (Vācija, *PPE*)) un ENVI komiteja (ziņotājs *Antonio Decaro* (Itālija, *S&D*)).
4. Dānijas prezidentūras laikā 2025. gada 2. jūlijā notika pirmais trialogs par šo dosjē, un tas deva plašas pilnvaras sākt sarunas tehniskā līmenī. Kopš tā laika ir notikušas deviņas starpiestāžu tehniskās sanāksmes.
5. Otrais un pēdējais trialogs notika 2025. gada 5. novembrī.
6. Pastāvīgo pārstāvju komiteja 2025. gada 26. novembrī analizēja galīgo kompromisa tekstu ar mērķi panākt vienošanos un to apstiprināja.
7. TRAN komitejas un ENVI komitejas priekšsēdētāji 2025. gada 4. decembrī nosūtīja vēstuli Pastāvīgo pārstāvju komitejas priekšsēdētājam, apstiprinot, ka, ja Padome apstiprinās tekstu, par kuru panākta vienošanās pirmajā lasījumā, pēc tam, kad to būs pārskatījuši juristi lingvisti, Parlaments apstiprinās Padomes nostāju otrajā lasījumā.

II. MĒRKIS

8. *CountEmissionsEU* mērķis ir noteikt kopīgus noteikumus siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaitēi tādiem transporta pakalpojumiem, kuru izpilde tiek sākta vai pabeigta Savienības teritorijā. Tā pamatā ir nesen pieņemts *ISO* standarts ¹. Priekšlikuma mērķis ir arī stimulēt klientu paradumu maiņu, lai samazinātu transporta pakalpojumu radīto siltumnīcefekta gāzu (turpmāk tekstā “SEG”) emisijas, izmantojot salīdzināmus un uzticamus SEG emisiju datus.
9. Priekšlikuma mērķis ir vienkāršot SEG emisiju aprēķināšanas procesu pārvadātājiem, vienlaikus ierobežojot administratīvo slogu. Svarīgi ir tas, ka regulā definētās vienotās sistēmas izmantošana ir obligāta tikai tiem subjektiem, kuri izvēlas (vai ir pilnvaroti ar citiem līdzekļiem) aprēķināt un atklāt datus par SEG emisijām dezagregētā līmenī.

III. PADOMES PIRMĀ LASĪJUMA NOSTĀJAS ANALĪZE

Procedūras konteksts

10. Pamatojoties uz Komisijas priekšlikumu, Parlaments un Padome risināja sarunas, lai uz Padomes pirmā lasījuma nostājas pamata panāktu agrīnu otrā lasījuma vienošanos. Padomes nostājas projekta teksts pilnībā atbilst kompromisam, par kuru vienojušies abi likumdevēji.

Galveno jautājumu kopsavilkums

11. Padomes nostājā pirmajā lasījumā ir tālāk norādītie galvenie elementi, par kuriem ir vienojušies abi likumdevēji.
12. Primāro datu izmantošana ir noteikta par prioritāti, bet nav obligāta visiem transporta un mezglu subjektiem, ne tikai maziem un vidējiem uzņēmumiem (turpmāk “MVU”). Tomēr dalībvalstis var izvēlēties pieprasīt izmantot primāros datus, kas saistīti ar darbībām to teritorijā.

¹ Standarts EN ISO 14083:2023.

13. Tika panākta vienošanās par vairākiem noteikumiem, lai par prioritāti noteiktu primāro datu izmantošanu:
- Dalībvalstis var izstrādāt stimulu satvarus, un Komisija, pārskatot regulu, izvērtē, kā vēl vairāk stimulēt tā izmantošanu.
 - Transporta un mezglu subjekti var uzrādīt, vai tie ir izmantojuši tikai primāros datus.
 - Ir atļauta un atvieglota primāro datu atkārtota izmantošana *ex ante* aprēķiniem.
 - Apsvērumā ir precizēts trešo personu datubāzu tehniskās kvalitātes pārbaūžu apmērs.
14. Apsvērumā ir atgādināts, ka Komisija ir apņēmusies nodrošināt pilnīgu piekļuvi šai regulai. Ir arī panākta vienošanās, ka Komisija, pārskatot regulu, ziņos par šā jautājuma sakarā veiktajām darbībām.
15. Tas, ka MVU izmanto primāros datus caur piekļuvi transportlīdzekļa ģenerētiem datiem, būtu jāapsver tikai jebkurā gaidāmā tiesību akta priekšlikumā saistībā ar piekļuvi transportlīdzekļa datiem.
16. Pārskatot regulu, Komisija novērtēs, vai ir iespējams paplašināt SEG uzskaites tvērumu, attiecinot to arī uz transportlīdzekļu ražošanu, apkopi un likvidēšanu.
17. Komisija ziņos par progresu, kas panākts *ISO* tāda globāli atzīta standarta izstrādē, kura pamatā ir aprites cikla emisijas.
18. Komisija ar īstenošanas aktu izstrādās vienkāršotu aprēķinu rīku, kas īpaši paredzēts MVU.
19. Primārie dati, kas jau ir verificēti saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem jūrniecības un aviācijas nozarē, būtu jāuzskata par tādiem, kas atbilst regulā izklāstītajām ievaddatu prasībām bez jebkāda turpmāka verificācijas procesa minētajā nolūkā.
20. Ievaddati, kas ir verificēti saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem un atbilst regulā izklāstītajām prasībām, būtu jāuzskata par verificētiem saskaņā ar šo regulu bez jebkāda turpmāka verificācijas procesa minētajā nolūkā.

21. Atbilstības novērtēšanas struktūras, kas akreditētas saskaņā ar jūras MZV sistēmu, iniciatīvu “*FuelEU Maritime*” vai aviācijas ETS, būtu automātiski jāuzskata par akreditētām veikt verifikācijas pienākumus saskaņā ar šo regulu attiecībā uz datiem, kas ietilpst to nozaru kompetencē.
22. Piekļuvei Savienības siltumnīcefekta gāzu emisiju intensitātes un faktoru vērtību datubāzēm (turpmāk “Savienības datubāzes”) vajadzētu būt pieejamai visās ES oficiālajās valodās.
23. Savienības datubāzes būtu jāizveido, izmantojot dalībvalstu brīvprātīgu ieguldījumu, un jūrniecības nozarē intensitātes vērtības būtu jāatvasina no esošajām nozaru datubāzēm.
24. Komisijai būtu jācenšas Savienības datubāzēs iekļaut vērtības, kas atspoguļo dažādu dalībvalstu īpašās iezīmes un starptautiskās vērtības, par kurām panākta vienošanās Savienības interesēs.
25. Izstrādājot Savienības datubāzes, Komisijai būtu jāizmanto uz atrašanās vietu balstīta pieeja, vienlaikus atstājot iespēju elektroenerģijai piemērot uz tirgu balstītu pieeju, kad vien tas ir lietderīgi, atbilstoši pārdomāts un saskaņā ar EN ISO 14083.
26. Komisijai vismaz reizi gadā būtu jāizvērtē vajadzība atjaunināt intensitātes vērtības. Pēc Savienības datubāzu atjaunināšanas Komisijai atjauninājumi būtu jā dara pieejami bez nepamatotas kavēšanās; prasība subjektiem izmantot atjauninātās vērtības attiecas tikai uz izvaddatu aprēķināšanu 18 mēnešus pēc tam, kad atjauninājumi ir padarīti publiski pieejami.
27. Ir precizēti subjekti, uz kuriem attiecas regulas darbības joma, nepaplašinot regulas darbības jomu salīdzinājumā ar Komisijas priekšlikumu.
28. Komisija, pārskatot regulu, ziņos par to, kā datu starpnieki atklāj izvaddatus saskaņā ar šo regulu, un par minētās atklāšanas iespējamo ietekmi uz uzņēmumu, publisko struktūru un citu klientu izdarīto izvēli.
29. Regula kļūst piemērojama 54 mēnešus pēc tās stāšanās spēkā, un Komisija iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei četrus gadus pēc tās piemērošanas sākuma.

IV. SECINĀJUMS

30. Padomes nostāja atbalsta Komisijas priekšlikuma mērķi un pilnībā atspoguļo kompromisu, kas ar Komisijas atbalstu ir panākts Padomes un Eiropas Parlamenta neoficiālajās sarunās.
 31. Kad regula par transporta pakalpojumu siltumnīcefekta gāzu emisiju uzskaiti būs pieņemta, tā būs svarīgs ieguldījums transporta nozarē.
-